

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи студентів
з дисципліни
«Філософія мистецтв»**

Освітньо-професійна програма «Сценічне мистецтво»
першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»
галузі знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні
кафедри сценічного мистецтва і хореографії.
Протокол № 9 від «18» жовтня 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023 рік

Методичні рекомендації до самостійної роботи для студентів за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»

«18» жовтня 2023 р. 38 с.

Розробники: кандидат мистецтвознавства, доцент Федорків О.П.

Методичні рекомендації затверджені на засіданні сценічного мистецтва і хореографії

Протокол № 9 від «18» жовтня 2023 р.

Завідувач кафедри Кукуруза Н. В. (_____)

(прізвище та ініціали) (підпис)

Схвалено Навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту мистецтв.

Протокол № 4 від «12» лютого 2024 р.

Голова _____ (Макогін Г. В.)

© Федорків О.П., 2023

УДК 378.22:7.01]378.041(072)

Затверджено та рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (протокол № 4 від 12 лютого 2024 р.)

Автор:

Федорків Оксана Петрівна, доцент, кандидат мистецтвознавства.

Рецензент:

Кузенко Петро Ярославович – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Філософія мистецтв» освітнього рівня «бакалавр»: освітньо-професійна програма «Сценічне мистецтво», спеціальність 026 Сценічне мистецтво, галузі знань 02 Культура і мистецтво укладена відповідно до вимог підготовки фахівців, представлених у законодавчих і нормативних документах про вищу освіту. Івано-Франківськ, 2023. 38 с.

© Федорків О..П., 2023 р.

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника», 2023 р.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Структурно-логічна схема дисципліни «Філософія мистецтв»
(міждисциплінарні зв'язки)
3. Загальні методичні вказівки щодо організації навчання та самостійної роботи.
4. Програма навчальної дисципліни
5. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи
6. Рекомендована тематика рефератів
7. Тестові завдання для підсумкового контролю за самостійною роботою студентів
8. Рекомендована література
9. Інформаційні ресурси

1. Пояснювальна записка

Зміст навчальної дисципліни

Дисципліна «Філософія мистецтв» вивчається студентами четвертого курсу протягом сьомого семестру та передбачає складання іспиту. Навчальна програма складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

Програмою навчальної дисципліни «Філософія мистецтв» передбачено вивчення основних положень із наступних питань:

- аналіз ключових напрямків історичного становлення філософії мистецтв;
- філософські закономірності розвитку мистецтва;
- філософське осмислення художньо-творчої діяльності людини в культурно-історичному контексті;
- розвиток філософської теорії мистецтв;
- мистецтво як художньо-образна форма пізнання дійсності.

Закріплення отриманих теоретичних знань відбувається на семінарських заняттях, під час самостійної роботи студентів.

Дисципліна «Філософія мистецтв» розвиває у студентів здатність до узагальнення, абстрагування та синтезу мистецького досвіду через опанування основ художньої теорії та практики сприйняття творів мистецтва, розуміння сутнісних складових мистецтва.

Передумови вивчення дисципліни: курси «Філософія», «Історія суміжних видів мистецтв», «Етика і естетика».

Мета.

Основною метою викладання дисципліни є формування у студентів цілісного бачення і розуміння світу мистецтва з його особливою сутністю і способами існування та можливість аналізу процесів, котрі відбуваються у сучасному мистецькому просторі. Формування художньої компетентності та професійного світогляду майбутніх акторів.

Основними цілями навчальної дисципліни «Філософія мистецтв» є:

- експонування закономірностей розвитку мистецтва в просторі і часі;
- оволодіння знаннями про основні філософські концепції мистецтва;
- розвиток широкого мистецького кругозору професійного актора;
- перетворення теоретичних знань на практичні компетенції з умінням аналізувати, давати оцінку мистецьким явищам.

Завдання.

Вивчення дисципліни «Філософія мистецтв» сприяє формуванню у студента таких *компетентностей*:

Загальнонаукові компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність використовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність генерувати нові ідеї.

Соціально-особистісні компетентності:

- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність працювати в команді;
- здатність до ефективної діяльності в колективі над підготовкою / участю / керівництвом сценічних творів.

Загально-професійні компетентності:

- здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності;
- здатність реалізації творчих завдань;
- здатність до логічного та емоційно-образного висловлення;

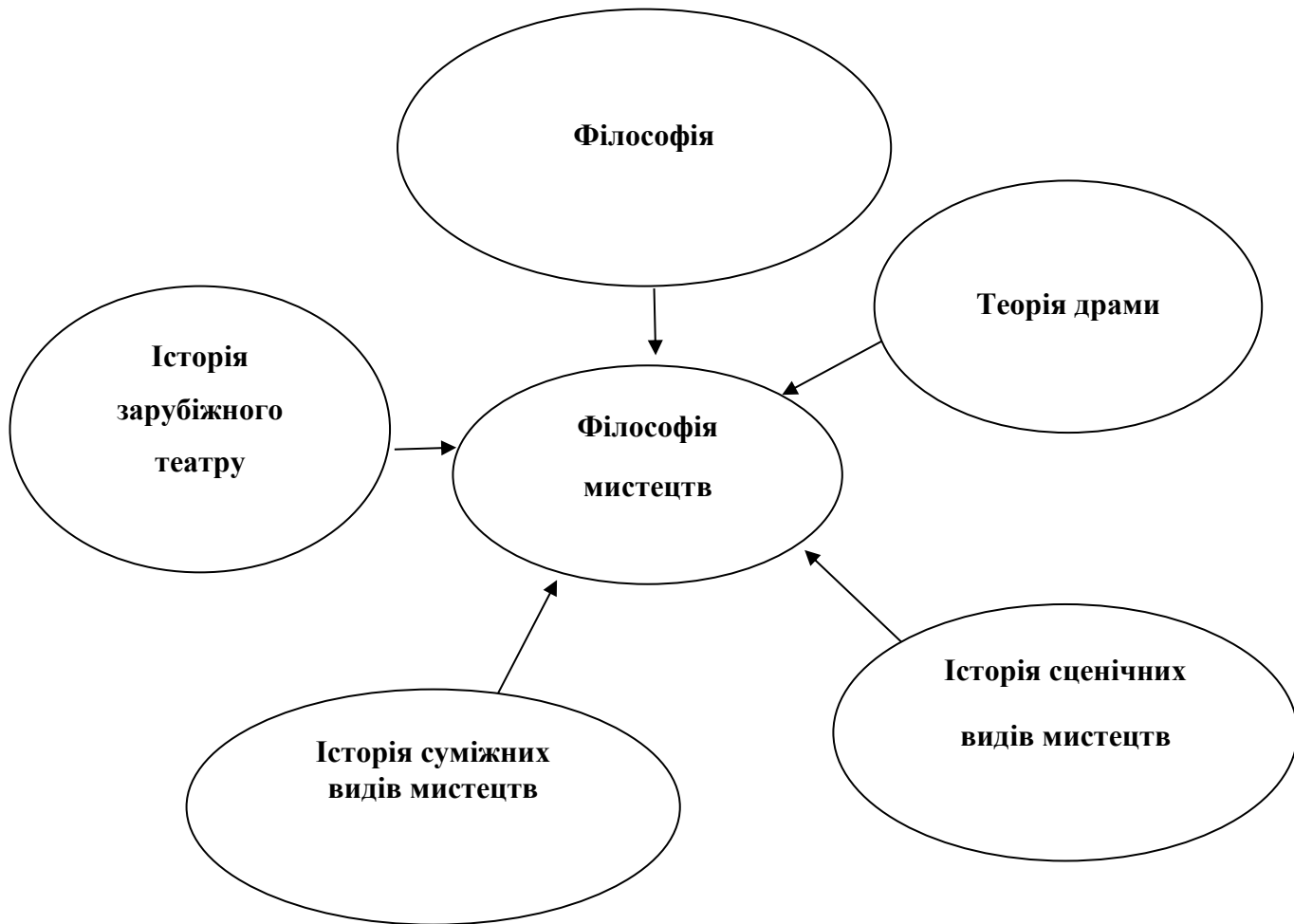
Фахові компетентності:

- здатність визначати виконавське завдання;
- здатність ініціювати власні мистецькі проєкти;
- здатність генерувати і передавати практичний досвід в галузі сценічного мистецтва;
- здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.

2. Структурно-логічна схема навчальної дисципліни

«Філософія мистецтв»

(міждисциплінарні зв'язки)

3. Загальні методичні вказівки щодо організації навчання і самостійної роботи

Широта пропонованих до вивчення теоретичних питань передбачає навчання студентів на лекціях, семінарських заняттях, а також у цьому контексті добре адаптується такий вид діяльності, як самостійна робота студентів – важлива складова навчального процесу у вищому навчальному закладі. Її зміст визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, а мета – набуття додаткових знань, вироблення фахових вмінь та навичок. Самостійна робота як важливий компонент освітнього процесу домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів й спонукає до пізнавальної діяльності, творчої активності, дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної

діяльності студента. Самостійна робота розширяє, поглиблює знання, отримані під час лекцій, семінарів, попереджує їх забування. Основними видами самостійної роботи є:

- 1) опрацювання основної та додаткової літератури з теми;
- 2) написання есе, рефератів, підготовка доповідей та презентацій;
- 3) опрацювання окремих тем програми або їх частин.

Контроль самостійної роботи студентів включає:

- 1) відповідь на контрольні або тестові питання;
- 2) перевірку конспекту;
- 3) перевірку виконаних есе, рефератів, презентацій.

Програмою навчальної дисципліни «Філософія мистецтв» передбачено вивчення основних положень із наступних питань:

- аналіз ключових напрямків історичного становлення філософії мистецтв;
- філософські закономірності розвитку мистецтва;
- філософське осмислення художньо-творчої діяльності людини в культурно-історичному контексті;
- розвиток філософської теорії мистецтв;
- мистецтво як художньо-образна форма пізнання дійсності.

Закріплення отриманих теоретичних знань відбувається на семінарських заняттях, які можуть відбуватися у таких сучасних формах, як то семінар-дискусія, семінар-конференція.

Дисципліна «Філософія мистецтв» розвиває у студентів здатність до узагальнення, абстрагування та синтезу мистецького досвіду через опанування основ художньої теорії та практики сприйняття творів мистецтва, розуміння сутнісних складових мистецтва. Вивчення дисципліни «Філософія мистецтв» дозволяє студентам отримати глибокі знання про філософські аспекти мистецтва та його вплив на суспільство, культуру й індивіда.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- загальний контекст філософської дискусії щодо мистецтва;

- *ключові періоди, стилі, напрямки мистецтва, їх еволюцію та вплив на суспільство;*
- *основні підходи до тлумачення таких понять, як творчість, творчий процес, творець, образ та глядач/аудиторія;*
- *інтегрувати знання зі суміжних дисциплін для розкриття художнього образу у різних видах мистецтва;*
- *сучасні концептуальні та методологічні підходи в галузі мистецької науково-дослідної діяльності;*

вміти:

- *аналізувати різні види мистецтва (живопис, музика, література, кіно тощо) з філософської перспективи, розуміючи їхню сутність, стиль, контекст та вплив;*
- *застосовувати філософські концепції мистецтва щодо таких категорій як краса, смак, естетика, творчість тощо;*
- *критично аналізувати та оцінювати мистецькі твори, розуміти їхній контекст, символіку, техніку та мистецьку цінність;*
- *висловлювати свою точку зору на філософські питання, пов'язані з мистецтвом, і аргументувати свої думки та погляди;*
- *креативно самовиражатися через мистецтво;*
- *дискутувати, аргументувати свої думки та погляди на мистецтво.*

На засвоєння курсу «Філософія мистецтв» навчальним планом на IV курсі відведено 90 годин. З них аудиторних – 30 годин (лекційних – 20 годин, семінарських – 10 годин), самостійної роботи – 60 години.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні етапи історичного становлення філософської теорії мистецтва.

Тема 1. Філософія мистецтва як теоретична дисципліна.

Тема 2. Передісторія філософії мистецтв (Античність, Середньовіччя, Відродження).

Тема 3. Раціоналізація мистецтва в Новий час.

Тема 4. Філософські концепції мистецтва новітньої доби.

Тема 5. Постмодерна філософія мистецтва.

Змістовий модуль 2. Філософський аналіз сутності мистецтва та природи художньої творчості.

Тема 1. Художній метод в мистецтві.

Тема 2. Сприйняття і конструювання сприйняття.

Тема 3. Семіотика мистецтва: знакові аспекти художнього тексту і художнього сприйняття.

Тема 4. Особливості соціокультурних функцій мистецтва.

Тема 5. Діалектика мистецтва. Проблема рушійних сил і закономірностей його розвитку.

5. Методичні рекомендації до вивчення тем та виконання самостійної роботи

Змістовий модуль 1. Основні етапи історичного становлення філософської теорії мистецтва.

Тема 1. Філософія мистецтва як теоретична дисципліна.

1. Вступ до дисципліни.
2. Предметне поле філософії мистецтв.

Питання для самоперевірки:

Яка основна мета й завдання вивчення дисципліни «Філософія мистецтв»?

Які аспекти мистецтва вас найбільше цікавлять та чому?

Визначте «предметне поле» філософії мистецтв обґрунтуйте його розуміння.

Які основні питання розглядає «Філософія мистецтв» у своєму предметному полі?

Розкрийте зміст основних функцій філософії мистецтв.

Які філософські течії мають вплив на концепцію мистецтва в сучасному світі?

Розгляньте питання етики у творчості. Чи існують межі свободи творчості у сучасному мистецтві?

Як творчий процес пов'язаний з філософією мистецтва?

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Розкрийте зв'язок між філософією та мистецтвом. Які філософські погляди можуть вплинути на творчість або сприйняття мистецтва?

Оберіть філософську концепцію (краса, творчість) та проаналізуйте, як вона відображається у мистецтві різних епох.

Як мистецтво впливає на суспільство та культуру?

Література: 1. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / В. Беньямін ; [пер. з нім. Ю. Рибачук] // Беньямін В. Вибране. – Львів : Літопис, 2002. 2. Головненко А Мистецтво дозвілля / Головненко А. // Тиждень. – 2019. 2. Історія світової культури. К., 1994. 3. Кучерюк Ю. Социальные функции искусства // Эстетика. К., 1991. 4. Панченко В. Г. Мистецтво в контексті культури. К., 1998 5. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat, 2019.

Тема 2. Передісторія філософії мистецтв (Античність, Середньовіччя, Відродження).

1. Погляд на мистецтво в філософії Античності. Мікрокосмос і макрокосмос, ідеальне та матеріальне.

2. Середньовічні уявлення про мистецтво. Творчість Августина та Фоми Аквінського.

3. Початок суб'єктивізації мистецтва в епоху Відродження.

Питання для самоперевірки:

Назвіть основні філософські підходи до мистецтва у давньогрецькій філософії (Платон, Аристотель).

Як античні філософи розуміли поняття «мікрокосмос» та «макрокосмос» у контексті мистецтва?

Якими були погляди Августина та Фоми Аквінського на мистецтво?

Як вони пояснювали місце мистецтва в релігійному контексті та його відношення до духовності?

Які філософські ідеї стали важливими для розвитку мистецтва Середньовіччя?

Які фактори сприяли зміні у підході до мистецтва в епоху Відродження?

Сприйняття мистецтва як засобу вираження особистості в епоху Відродження.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Які спільні та відмінні риси в поглядах античності та Відродження на мистецтво?

Які зміни у філософії мистецтва в означених періодах вплинули на розвиток суспільства та культури?

Виберіть художні твори з різних епох (античності, середньовіччя, Відродження) і проаналізуйте їхній філософський зміст та відображення основних ідей цього часу.

Література: Августин Святий. Сповідь.– К.: Основи, 1997 Аквінський, Тома. Коментарі до Арістотелевої «Політики».– К.: Основи.– 2003.– 794 с. Віктор Ставнюк.– К, 2002 Аристотель. Поетика.– Київ. 1967.– 134 с. Аристотель. Політика. / Пер. з давньогр. і передм. О. Кислюка.– К, 2005 Гельвецій К.А. про людину, її розумові здібності та її виховання.– К., 1994.

Тема 3. Раціоналізація мистецтва в Новий час.

1. Філософська та мистецька класика у культурі Просвітництва.
2. Великі німецькі ідеалісти про мистецтво.
3. Кант. Гьоте. Шиллер. Шеллінг. Гегель.

Питання для самоперевірки:

Основні ідеї Просвітництва, погляди на мистецтво та його роль у суспільстві означеного періоду.

Назвіть представників французької, німецької й англійської традицій Просвітництва.

Як вплинули на мистецтво, формування індивідуальності та культури погляди великих німецьких ідеалістів (Іммануїла Канта, Йоганна Вольфганга фон Гьоте)? Які були основні філософські концепції щодо мистецтва у праці «Лекції з естетики» (в чотирьох томах) Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля?

«Філософія мистецтва» Ф. В. Й. Шеллінга як спроба систематизувати естетично-філософські знання.

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Дослідіть вплив німецьких ідеалістів на мистецтво свого часу й основні напрямки світового мистецтва.

Література: 1. Етика і естетика: Навчальний посібник. За ред. Петрушенка В. Л. – Львів, 2011. 2. Левчук Л. Т., Оніщенко О. І. Основи естетики. – К., 2000. 3. Лозовий В. О. Естетика: Навчальний посібник. – К., 2005. 4. Опанасюк О. П. Художній образ: структурна феноменологія і типологія форм. – Дрогобич, 2004. 5. Панченко В. І. Мистецтво в контексті культури. – К., 1998. 6. Гусев В. І. Західна філософія Нового часу XVII–XVIII ст. – К.: «Либідь», 1998. 7. Гриценко В. С. Культура епохи Просвітництва // Історія світової культури: 2-ге вид. Київ, 1999. 8. Каталог посилань на ресурси Інтернет «Навчальні дисципліни» – Сайт http://library.vspu.edu.ua/html/posilan_disciplini.htm 9. Лосев А. Ф. Проблема художественного стилю / А. Ф. Лосев. – Київ : «Collegium», 1994. – 288 с. 10. Канарский А. С. Диалектика эстетического процесса: Генезис чувственной культуры. — Киев: Вища школа, 1982. — 192 с. В. І. Гусев Історія західноєвропейської філософії XV-XVIII ст. Київ, 1994.

Тема 4. . Філософські концепції мистецтва новітньої доби.

1. Абсолютизація статусу мистецтва в інтуїтивістській філософії А. Шопенгауера.

2. Мистецтво як «метафізична втіха» у філософії Ф. Ніцше.

Питання для самоперевірки:

Яка модель видової специфіки мистецтва представлена А. Шопенгауером в його філософському есе «Світ як воля та уявлення»?

Статус архітектури й музики в ієрархії мистецтв за А. Шопенгауером?

Як корелюється «позасвідома модель» геніальності А. Шопенгауера з категорією «час»?

Інтуїтивістська філософія Артура Шопенгауера — це філософський напрямок, що розглядає Продовжіть це пояснення.

На яких дві категорії А. Шопенгауер розподілив види мистецтва?

Назвіть відомі вам ранні твори Ф. Ніцше. Вплив якого філософа є відчутний в цих творах?

Поясніть як Ф. Ніцше розуміє, визначає таке поняття, як «надлюдина».

Геній для Ф. Ніцше – це людина (продовжити).

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Концепція «діонісійсько-аполлонівського начала в творчості Ф. Ніцше.

Світ як вираз волі у філософії А. Шопенгауера.

Література: Ніцше Ф. Шопенгауер як вихователь // Ніцше Ф. Повне зібрання творів: Критично-наукове видання у 15 томах. Т.1. Народження трагедії; Невчасні міркування. Пер. з нім., Львів, 2004. Рассел Б. Історія західної філософії. Пер. з англ. – Київ, 1995. Ніцше Ф. Так сказав Заратустра. Жадоба влади / Пер. з нім.– Київ, 1994. Макаренко Г. Г. Музика і філософія: Шопенгауер, Вагнер, Ніцше. – К.: Факт, 2004. – 152 с. Етика і естетика: Навчальний посібник. За ред. Петрушенка В. Л. – Львів, 2011. Левчук Л. Т., Оніщенко О. І. Основи естетики. – К., 2000. Лозовий В. О. Естетика: Навчальний посібник. – К., 2005. Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. І переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с. Лисий Іван. Філософія і мистецька культура / Іван Лисий. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 368 с.

Тема 5. Постмодерна філософія мистецтва.

1. Філософія Ж. Бодріяра у контексті мистецтва: розгляд та аналіз.
2. Апологія симулякру у філософії Ж. Дельоза.
3. Перформативність та концептуальність. Нова візуальність.

Питання для самоперевірки:

В чому полягає концепція Ж. Бодріяра стосовно мистецтва?

Які основні поняття віртуальності та симуляції в контексті мистецтва вводить Ж. Бодріяр?

Як він розглядає поняття реальності та її взаємозв'язку з мистецтвом?

Яким чином філософія Ж. Бодріяра впливає на сприйняття та розуміння сучасного мистецтва?

Які приклади сучасного мистецтва можна використати для ілюстрації концепцій Ж. Бодріяра?

Які аргументи ви можете навести на підтримку або спростування підходу Бодріяра до мистецтва?

Які аспекти філософії Ж. Бодріяра можна застосувати для розуміння та оцінки впливу сучасних медіа-технологій на мистецтво?

На якій основній ідеї будується концепція симулякру в філософії Ж. Дельоза?

Як симулякри, за концепцією Дельоза, впливають на наше розуміння реальності та сприйняття світу?

Які переваги та обмеження можна виділити в застосуванні концепції симулякру Ж. Дельоза для аналізу сучасних культурних явищ та технологій?

Які альтернативні погляди на симулякри існують у філософії, і як вони відрізняються від концепцій Дельоза?

Які висновки можна зробити щодо значення та важливості симулякру в філософії та культурному контексті на основі підходу Ж. Дельоза?

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Порівняйте підходи Ж. Бодріяра до мистецтва з іншими філософськими концепціями.

Апологія симулякру в філософії Ж. Дельоза: за та проти (на прикладах сучасних технологій).

Література: *Бодріяр Ж.* Симулякри і симуляція/ пер. з франц.– К.: Основи.– 2004.– 230 с.Соболь О.М. Постмодерн і майбутнє філософії. - К., 1997
Гатальська С.М. Філософія культури. - К., 2005.

Електронний каталог наукової бібліотеки НАКККіМ Ресурс:
http://library.nakkkim.edu.ua:8080/libr/TopicDescription?topic_id=438 Каталог

посилань на ресурси Інтернет «Навчальні дисципліни» – Сайт
http://library.vspu.edu.ua/html/posilan_disciplini.html Драч Г. В. Історія мистецтв.

– К., 2013. Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. Естетика:
Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр

учбової літератури, 2010. – 520 с. Лисий Іван. Філософія і мистецька культура /
Іван Лисий. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 368 с. Делез Жиль. Гваттарі

Фелікс. Капіталізм і шизофренія.– Київ, 1996. Джеймісон Ф. Постмодернізм, чи
культурна логіка пізнього капіталізму.– К., 1991. Енциклопедія

постмодернізму.– К.: Основи, 2003.– 503 с. Schechner R. Performance Theory.
London and New York: Routledge, 2003. 370 p. Dixon S. Digital Performance: A

History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation. The MIT
Press, 2007. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури

: монографія. К. : НАКККіМ, 2012. 352 с. Сучасне мистецтво: наук. зб. / Ін-т
проблем сучас. мист-ва НАМ України. К.: Фенікс, 2010. Вип.VII. 368 с. Семенко

В. «Ситуація постмодерна» и деконструкція культури: краткий очерк
філософії постмодернізма // Постмодерн: сайт о культурі и філософії

постмодерна URL: [http : //postmodern.in.ua/?p=2187](http://postmodern.in.ua/?p=2187) Венедиктова Л.
Перформативність. URL: [http://artukraine.com.ua/a/](http://artukraine.com.ua/a/performativnost/#.W0ORXClvWOY)

[performativnost/#.W0ORXClvWOY](http://artukraine.com.ua/a/performativnost/#.W0ORXClvWOY) Історія філософії: від структуралізму до
постмодернізму : підручник. – К. : Знання України, 2004. – 214 с.

Змістовий модуль 2. Філософський аналіз сутності мистецтва та природи художньої творчості.

Тема 1. Художній метод в мистецтві.

1. Стиль і художній метод як основні поняття мистецтва.
2. Мистецтво як сукупність досягнень генія. Феномен художньої творчості.

Питання для самоперевірки:

Осмислення поняття стилю.

Які основні ознаки стилю у мистецтві, в чому виявляється універсальність категорії «стиль»?

Складові художньої творчості.

Які основні компоненти стилю в творчості митця? Які елементи визначають художній метод?

Яким чином художній метод впливає на виразність та унікальність твору мистецтва?

Як визначається поняття «геній» у мистецтві?

Які фактори впливають на розвиток художньої творчості та формування унікального стилю митця?

Які особливості виявляються у творчості «геніальних» художників?

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Дослідіть життя та творчість видатного художника (наприклад, Леонардо да Вінчі, Вінсент ван Гога, Пабло Пікассо тощо) його вплив на сучасників та на розвиток мистецтва.

Які психологічні, соціальні, історичні фактори впливають на формування геніальності в мистецтві?

Література: Драч Г. В. Історія мистецтв. – К., 2013. Гейне Г. Про художню творчість. — К.: Мистецтво, 1988. Левчук Л. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика. — К.: Либідь, 2002. Етика і естетика: Навчальний посібник.

За ред. Петрушенка В. Л. – 269 Львів, 2011 Камінський А. Г. Основи естетики. Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. Кириленко Т.С. Вчинок краси // Філософія. – К., 1995. Коцюбинська М. Х. Відтворення чи перетворення: до генезису метафоричного образу // Мої обрії: в 2 т. – К., 2004. – Т. 1. Колеснікова О. В., Межова Н. Г., Святош Л. М. Естетична діяльність та сфери її виявлення. – Х., 1994. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання. – К., 2001. Роменець В. А. Психологія творчості. – К., 2001. Рубан Л. О. Професійна етика митця. До постановки проблеми // Художня культура: історія, теорія, практика. – К., 1997. Стоян С. П. Пошуки нових шляхів самовираження в сучасній неоміфологічній літературі // Людина в лабіринті перспектив. – К., 2004. Сухова Н. М. Етика та естетика. Навчальний посібник. – Львів, 2005. Татаркевич В. Історія шести понять / пер. з пол. – К., 2001.

Тема 2. Сприйняття і конструювання сприйняття.

1. Феноменологія, герменевтика і семантика візуального об'єкту.
2. Герменевтика Г. Гадамера.
3. Концепція пізнання А. Бергсона.

Питання для самоперевірки:

Які основні принципи феноменології відображаються в сприйнятті візуального об'єкту?

В чому полягає вплив герменевтики на розуміння візуальних образів?

Як герменевтика Г. Гадамера впливає на процес конструювання сприйняття в мистецтві?

Як А. Бергсон розглядає пізнання у контексті сприйняття візуальних об'єктів?

Проаналізуйте один художній твір (літературний, візуальний тощо) з точки зору герменевтики Г. Гадамера. Які ключові принципи цієї герменевтики відображаються в сприйнятті та розумінні твору?

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Дослідіть один візуальний об'єкт (картину, скульптуру, фотографію) та проаналізуйте його сприйняття через призму феноменології, герменевтики та семантики. Як ці концепції взаємодіють у сприйнятті об'єкту?

Порівняйте підходи феноменології, герменевтики Г. Гадамера та концепції пізнання А. Бергсона щодо сприйняття візуального об'єкту. Які відмінності між ними можна виділити?

Дослідіть погляди А. Бергсона на пізнання та сприйняття.

Література: Етика і естетика: Навчальний посібник. За ред. Петрушенка В. Л. – 269 Львів, 2011. Колеснікова О. В., Межова Н. Г., Святош Л. М. Естетична діяльність та сфери її виявлення. – Х., 1994. Гадамер Ганс Георг. Герменевтика і поетика. – К., 2001. Яус Г. Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / з нім. пер. Роксоляна Свято, Петро Таращук. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011. 622 с. Яус Г. Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / з нім. пер. Роксоляна Свято, Петро Таращук. К., 2011. 622 с. Татаркевич В. Історія шести понять / пер. з пол. – К., 2001. Аверінцев С. С. Символ // Софія-Логос: словник. – К., 2004 Філософія : Від витоків до сьогодення : хрестоматія / за ред. Л. В. Губерського. – К. : Знання, 2009. – 622 с.

Тема 3. Семіотика мистецтва: знакові аспекти художнього тексту і художнього сприйняття.

1. Предметне, смислове та експресивне значення знаку.
2. Художній образ як система предметних значень і смислів.
3. Принципи семіотичного аналізу творів образотворчого мистецтва.

Питання для самоперевірки:

Що включає предметне, смислове та експресивне значення знаку у семіотиці мистецтва?

Загальна теорія знаків і знакових систем –

Як художній образ функціонує як система предметних значень і смислів?

Які основні принципи семіотичного аналізу можна використовувати для творів образотворчого мистецтва?

Запитання та завдання для самостійної роботи:

Література: Аверінцев С. С. Символ // Софія-Логос: словник. – К., 2004 Волошко І. Є. Етика. Естетика. 2-е видання. – К., 2006. Гадамер Ганс Георг. Герменевтика і поетика. – К., 2001. Сухова Н. М. Етика та естетика. Навчальний посібник. – Львів, 2005. Татаркевич В. Історія шести понять / пер. з пол. – К., 2001. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйнята. – К., 2001. Маламура О. О. Оскар Уайльд: «Естетизм» в контексті романтичного проекту // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності / Зб. наук, праць (альманах). – К., 2000.

Тема 4. Особливості соціокультурних функцій мистецтва.

1. Мистецтво і суспільство.
2. Культуротворчий потенціал художньої творчості.
3. Поліфункціональність мистецтва.

Питання для самоперевірки:

Які взаємозв'язки існують між мистецтвом і суспільством з точки зору соціокультурних функцій мистецтва?

Як можна охарактеризувати культуротворчий потенціал художньої творчості з погляду соціокультурних функцій мистецтва?

В чому полягає поліфункціональність мистецтва і які аспекти суспільного життя вона охоплює?

Запитання та завдання для самостійної роботи студентів:

Дослідіть вплив мистецтва на суспільство через призму історичних прикладів.

Які зміни в суспільстві викликали великі художні рухи або революції в мистецтві?

Оберіть один мистецький рух або творця та розгляньте, як його творчість вплинула на культурну картину суспільства. Які цінності чи ідеї були передані через його творчість?

Проведіть аналіз сучасних художніх течій та їхніх функцій у сучасному суспільстві. Які різноманітні ролі виконує мистецтво в сучасному світі? Які соціальні аспекти воно відображає?

Запропонуйте проект в якому відобразить як мистецтво може вплинути задля вирішення конкретної суспільної проблеми. Як ви вважаєте, мистецтво може вирішити конкретні проблеми?

Література: Арутюнов В. Філософія глобальних проблем сучасності : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / В. Арутюнов, В. Свінціцький. – К. : КНЕУ, 2003. – 90 с. 2. Історія філософії: проблема людини : навч. посіб. / за ред. Н. В. Хамітова – К. : КНТ, Центр навчальної літератури, 2006. – 296 с. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму : підручник. – К. : Знання України, 2004. – 214 с. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей / Ж. Рюс. – К. : Основи, 1998. – 669 с.

Тема 5. Діалектика мистецтва. Проблема рушійних сил і закономірностей його розвитку.

1. Принципи діахронічного і синхронічного розвитку художньої культури.
2. Діалектика традиції і новації в мистецтві.
3. Актуальний вид мистецтва в історії культури.

Питання для самоперевірки:

Які принципи лежать в основі діахронічного і синхронічного розвитку художньої культури з точки зору діалектики мистецтва?

Як можна описати взаємодію традиції і новації в мистецтві з перспективи діалектики?

Як змінювалося сприйняття, приміром жанру хоралу, відповідно до контексту кожної історичної епохи від моменту його виникнення?

Запитання та завдання для самостійної роботи студентів:

Оберіть два епохальні періоди у мистецтві та проаналізуйте їхні зміни з діахронічного та синхронічного поглядів. Які зміни відбувалися в цих періодах та як вони вплинули на художню культуру?

Проведіть аналіз одного художнього напрямку або художника, який поєднує традиційні та новаторські аспекти. Як цей досвід відображає діалектику між традицією та новацією?

Створіть проект, який поєднує традиційні та новаторські елементи в мистецтві. Як ви будете розвивати цей проект з урахуванням діалектики мистецтва?

Література: Арутюнов В. Філософія глобальних проблем сучасності : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / В. Арутюнов, В. Свінціцький. – К. : КНЕУ, 2003. – 90 с. 2. Історія філософії: проблема людини : навч. посіб. / за ред. Н. В. Хамітова – К. : КНТ, Центр навчальної літератури, 2006. – 296 с. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму : підручник. – К. : Знання України, 2004. – 214 с. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей / Ж. Рюс. – К. : Основи, 1998. – 669 с. Вайнтруб І. Священні лики цивілізацій. — К., 2001. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч.посібн. //Керівник авт.колективу Л.КЛевчук. Вид. 3-є, перероб. і доп. — К., 2000. Дейвіс Норман. Європа. Історія. — К., 2000 Хамітов Н.В., Гармаш Л.Н., Крылова С.А. Історія філософії. Проблема людини та її меж. — К., 2000. Драч Г. В. Історія мистецтв. – К., 2013.

6. Рекомендована тематика рефератів

1. Еволюція поглядів на філософію мистецтва від Античності до Середньовіччя
2. Новий час та раціоналізація мистецтва: вплив філософських концепцій на художній світ
3. Постмодерні філософські концепції мистецтва: основні риси та вплив на сучасну культуру
4. Семіотика мистецтва: роль знаків та символів у художньому сприйнятті
5. Соціокультурні функції мистецтва у сучасному суспільстві: від розваги до рефлексії
6. Діалектика мистецтва: взаємозв'язок традиції та інновацій у сучасному театральному мистецтві
7. Розвиток поняття краси в філософії мистецтва: від Античності до сучасності.
8. Художній метод як основа художнього творення.
9. Античні традиції в філософії мистецтва: Платон і Аристотель.
10. Вплив релігійних поглядів на філософію мистецтва в Середньовіччі.
11. Художня еволюція та філософські погляди на творчість доби Відродження.
12. Естетична трансформація в мистецтві часів Просвітництва.
13. Філософські аспекти романтизму в мистецтві.
14. Раціоналізація мистецтва у Новий час: від класицизму до модернізму.
15. Філософські концепції мистецтва в епоху Відродження.
16. Постмодерна філософія мистецтва: деконструкція та нові тенденції.
17. Роль художнього твору в сучасному інформаційному суспільстві.
18. Філософський аналіз візуального образу: поняття та семіотика.
19. Художня інтерпретація та конструювання сприйняття в мистецтві.
20. Семіотика мистецтва: знакові аспекти в архітектурі.
21. Роль мистецтва у формуванні культурних цінностей сучасного суспільства.
22. Функціональний аналіз художньої творчості у сучасній культурі.
23. Інтертекстуальність у філософії мистецтва: зв'язок між різними мистецтвами.
24. Філософське розуміння інновацій у театральному мистецтві.
25. Діалектика мистецтва та його вплив на розвиток суспільства.

7. Тестові завдання для підсумкового контролю за самостійною роботою студентів

1. Принцип розташування ікон в іконостасі підпорядкований:

- A) головним догматам віри
- B) біблійній історії
- C) історії церкви
- D) особистості митця

2. Коли було сформовано архітектурну ордерну система стародавніх греків:

- A) в елліністичний період
- B) в гомерівський період
- C) в архаїчний період
- D) в класичний період

3. Назва храму з колонами у вигляді жіночих фігур в Акрополі:

- A) Парфенон
- B) Ерехтейон
- C) Храм Ніки
- D) Пропілеї

4. Початки формування музичного мистецтва Древньої Греції:

- A) архаїчний період
- B) Гомерівський період
- C) період класики
- D) доба еллінізму

5. Кого називають батьком трагедії:

A) Евріпіда

B) Гомера

C) Есхіла

D) Софокла

6. Хто, за Платоном, займається обманом у своїй творчості?

A) Ремісник

B) Художник

C) Обидва

D) Жоден з них

7. Яке досягнення римської скульптури посприяло передачі індивідуальних рис особистості:

A) тріумфальна арка

B) скульптурний портрет

C) Колізей

D) базиліка

8. Видатним комедіографом елліністичного періоду є:

A) Менандр

B) Протагор

C) Аристофан

D) Геродот

9. Що з переліченого належить до жанрів образотворчого мистецтва:

A) архітектура

В) скульптура

С) портрет

Д) фреска

10. Як Платон характеризує мистецтво в своїх поглядах:

А) Як творення

В) Як наслідування істинних ідей

С) Як обман

Д) Як ремесло

11. Визначення стилю:

А) формальна спорідненість, яку спостерігаємо між творами мистецтва

В) система принципів будови екстер'єру споруди

С) інтепретативна конотаційна модель четвертого ступеня

Д) поєднання композиційних елементів в єдине ціле

12. Індивідуальний стиль художника називають словом:

А) манера

В) маньєризм

С) манірність

Д) індивідуальність

13. На думку Арістотеля мистецтво довершує те, що не змогла довершити:

А) людина

В) природа

С) суспільство

14. Чому Платон ставить ремесло вище за мистецтво?

A) Ремісник творить речі, а художник – «примари»

B) Ремесло відображає істинні ідеї, а мистецтво - ні

C) Мистецтво обманює людей

D) Художник не володіє творчим ремеслом

15. Як називається полотно, що передає картини природи:

A) натюрморт

B) марина

C) пейзаж

D) колаж

16. Яка позиція Ф. Ніцше щодо методу пошуку істини:

A) Мистецтво є більш ефективним для розкриття істини, ніж наука

B) Раціоналізм є єдиним методом пошуку істини

C) Наука має переваги над мистецтвом у виявленні істини

D) Ірраціоналізм є єдиним джерелом пізнання істини

17. На «Темній вечері» Леонардо да Вінчі Юда:

A) відсутній

B) зображений у одному ряді з іншими апостолами

C) не сидить за столом, а стоїть осторонь

D) зображений по інший бік столу

18. Стель класицизм виник:

A) у 18 ст. в Італії

B) у 17 ст. в Франції

C) у 18 ст. в Франції

D) у 19 ст. в Франції

19. Термін «бароко» походить від:

A) називали перлини неправильної форми

B) назви перлини правильної форми

C) назви сталактити

D) назви сталагміти

20. Трагічний конфлікт особистості і суспільства є концепцією:

A) бароко

B) середньовіччя

C) відродження

D) романтизму

21. Трансцендентний ідеалізм Шеллінга та суб'єктивізм Фіхте став філософським підґрунтям стилю:

A) романтизму

B) символізму

C) імпресіонізму

D) реалізму

22. Реалізм – це:

A) художній метод у літературі та мистецтві, що передбачає правдиве зображення життя

- В) художній метод, що картинам реальної дійсності протиставляє події, витворені уявою письменника
- С) різновид іронічно-комічної поезії
- Д) стилістичний напрямок, що виник як протипага класицизму і акцентував увагу на почуттях і проблемах простих людей, прагнув викликати співчуття до їх нещасної долі.

23. Романтизм:

- А) різновид іронічно-комічної поезії
- В) художній метод літератури і мистецтва, що виник на зламі XVIII-XIX ст., характеризувався відходом від догм класицизму, зображенням незвичайних явищ і обставин, особливих героїв
- С) стилістичний напрям у європейському мистецтві, що характеризується примхливістю форм та декоративною пишністю
- Д) напрям у європейській літературі та мистецтві XVII - поч. XIX ст., суть якого полягала в наслідуванні мистецтва та поезії стародавньої Греції та Риму.

24. Символізму притаманне:

- А) відображення загостреного суб'єктивного світобачення через гіпертрофоване авторське «я»
- В) абсолютизація чистого враження та самовираження митця засобами геометричних фігур, ліній, кольорових плям тощо
- С) перетворення конкретного художнього образу на багатозначний символ
- Д) наближення дійсності до елліністичних стандартів краси

25. Хто автор твору «Чорний квадрат» (1915 р.):

А) Казимир Малевич

В) Пабло Пікассо

С) Енді Ворхол

Д) Ж.Моро

26. Що передає експресивне значення знаку?

А) Значення, яке передає смисловий контекст

В) Значення, що виникає з самого знаку

С) Емоційне відтінення чи емоційний вміст знаку

Д) Значення, спрямоване на об'єкт або явище, на який вказує знак

27. Який вплив має герменевтика на розуміння візуальних образів у мистецтві?

А) Збагачує тільки технічний аспект сприйняття

В) Не впливає на розуміння візуальних образів

С) Допомогає в розкритті значення та контексту візуальних образів

Д) Знижує значення візуальних образів у мистецтві

28. Як герменевтика Г. Гадамера впливає на процес конструювання сприйняття в мистецтві?

А) Стимулює однозначність та об'єктивність сприйняття

В) Знижує роль індивідуального сприйняття

С) Збагачує сприйняття через врахування контексту та інтерпретації

Д) Ускладнює сприйняття візуальних образів

29. Що характеризує діалектику традиції і новації в мистецтві?

А) Конфлікт і відсутність взаємозв'язку

- B) Взаємодоповнення та взаємодія
- C) Виключення новацій через традиції
- D) Руйнування традицій через новаторство

30. Які аспекти включає в себе діалектика традиції і новації в мистецтві?

- A) Постійність тільки у нових тенденціях
- B) Збереження статичності тільки в традиціях
- C) Діалог між старим і новим, взаємовплив
- D) Руйнування традицій через новаторство

Методи і форми контролю знань

1. Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, колоквіум.
2. Методи письмового контролю: письмове тестування, контрольна робота, конспект першоджерел, індивідуальне завдання.
3. Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Під час семінарських занять студенти доповідають за визначеними темами. Таким чином значно розширюється опрацювання теоретичних й практичних тем з дисципліни, а також здійснюється поточний контроль рівня підготовки студентів. Іншими видами перевірки знань студентів є індивідуальне опитування, фронтальне опитування, письмове тестування, підготовка реферату.

Вимоги до письмової роботи

Виконання контрольної роботи необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни. Метою виконання контрольної роботи є: закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих студентами під час набуття теоретичних і практичних навичок.

На письмові контрольні роботи виносяться запитання, опрацьовані на лекціях і самостійно. Така форма контролю дозволяє оцінити якість засвоєння студентами теоретичного матеріалу. Контрольні роботи виконують у формі тестів та письмових відповідей на теоретичні питання.

Загальна система оцінювання курсу

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни «Історія сценічних видів мистецтв» здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань.

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях протягом курсу, визначає рівень засвоєння навчального матеріалу, стан підготовки заданих теоретичних тем. Короткі тестування з використанням програмного забезпечення D-Learn, Kahoot. Поточне тестування активності студента в процесі лекції, практичного заняття, за самостійну підготовку за темою, оцінка за навчальний проект – ІНДЗ, модульний письмовий тест, підсумковий письмовий тест, залікова відповідь (письмова, усна).

Критерії підсумкового контролю.

Оцінка «А» («відмінно»). Студент дає правильні, точні, повні ґрунтовні відповіді, підкріплені прикладами і демонструє високий рівень знань в обсязі навчальної програми, які отримав, користуючись основною і допоміжною літературою, статтями у фахових виданнях. Володіє сучасною науковою термінологією; розкриває питання з використанням знань із суміжних дисциплін; здатний провести історичний аналіз і виявити системи впливів та зв'язків.

Оцінка «В» («дуже добре»), оцінка «С» («добре»). Відповідь на запитання курсу недостатньо повна, але змістовна, підкріплена прикладами і власними судженнями; добре володіє теоретичними знаннями, але припускається

поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні; виконав не менше як 3 / 4 завдань самостійної та індивідуальної роботи.

Оцінка «D» («достатньо»), оцінка «E» («задовільно»). Студент дає неповну відповідь на основні питання; помиляється у визначенні базових понять, додаткова література не опрацьована.

Оцінка «незадовільно» (складається з двох рівнів складності), а саме: FX – «незадовільно з можливістю повторного складання»; F – «незадовільно з обов'язковим вивченням повторного курсу». Студент виявляє незнання теоретичного матеріалу, ключові питання розкриває неповно, користується при цьому інформацією з основних літературних джерел чи конспекту; помиляється, а більшості визначень не знає, не користується науковою термінологією.

Дотримуйтеся наступних рекомендацій:

1. Ознайомтеся з темою самостійної роботи.
2. З'ясуйте, який саме навчальний матеріал пропонується до розгляду, пригадайте його місце в системі навчального курсу.
3. Уважно прочитайте план заняття, ознайомтеся зі списками запропонованої основної та додаткової літератури.
4. Перегляньте конспекти попередніх лекцій за темою.
5. Опрацюйте літературні джерела.
6. Законспекуйте обраний матеріал. Систематизуйте його.

8. Рекомендована література:

1. Dixon S. Digital Performance: A History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation. The MIT Press, 2007.
2. Schechner R. Performance Theory. London and New York: Routledge, 2003. 370 p.
3. Августин Святий. Сповідь.– К.: Основи, 1997
4. Аверінцев С. С. Символ // Софія-Логос: словник. – К., 2004

5. Аквінський, Тома. Коментарі до Арістотелевої «Політики».— К.: Основи.— 2003.— 794 с.
6. Арістотель. Політика. / Пер. з давньогр. і передм. О. Кислюка.— К, 2005
7. Арутюнов В. Філософія глобальних проблем сучасності : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / В. Арутюнов, В. Свінціцький. — К. : КНЕУ, 2003. — 90 с.
8. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / В. Беньямін ; [пер. з нім. Ю. Рибачук] // Беньямін В. Вибране. — Львів : Літопис, 2002.
9. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція/ пер. з франц.— К.: Основи.— 2004.— 230 с.
10. Бровко М. М. Активність мистецтва в культурно-історичному процесі. — К., 1995.
11. В. І. Гусев Історія західноєвропейської філософії XV-XVIII ст. Київ, 1994.
12. Венедиктова Л. Перформативність. URL: <http://artukraine.com.ua/a/performativnost/#.W0ORXClvWOY>
13. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму : підручник. — К. : Знання України, 2004. — 214 с.
14. Віктор Ставнюк.— К, 2002 Арістотель. Поетика.— Київ. 1967.— 134 с.
15. Вінкельман Й. Про художній ідеал прекрасного / Пер. з нім.; Упоряд., вст. ст. та прим. Ф. С. Уманцева. — Київ: Мистецтво, 1990. — 308 с.
16. Волошко І. Є. Етика. Естетика. 2-е видання. — К., 2006.
17. Гадамер Ганс Георг. Герменевтика і поетика. — К., 2001.
18. Сухова Н. М. Етика та естетика. Навчальний посібник. — Львів, 2005.
19. Гатальська С.М. Філософія культури. - К., 2005.
20. Гейне Г. Про художню творчість. — К.: Мистецтво, 1988.
21. Гельвецій К.А. Про людину, її розумові здібності та її виховання.— К., 1994.
22. Гіляров О.М. Що таке філософія і що вона може і чого не може дати?/ Олексій Гіляров; пер. з рос. Марина Ткачук// Могилянські історико-філософські студії/ [ред.- упоряд.: І.А. Бондаревська, В.П. Козловський; редкол.: М.Л. Ткачук (голова)... та ін.]; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія».— К.: Києво-Могилянська академія, 2008.

23. Головненко А Мистецтво дозвілля / Головненко А. // Тиждень. – 2019.
24. Гриценко В. С Культура епохи Просвітництва // Історія світової культури: 2-ге вид. Київ, 1999.
25. Гусев В.І. Західна філософія Нового часу XVII–XVIII ст.– К.: «Либідь», 1998.
26. Гадамер Г.-Г. Естетика і герменевтика / Г.-Г. Гадамер; [пер. з нім. М. Кушнір] // Герменевтика і поетика / Г.-Г. Гадамер. – К.: Юніверс, 2001.
27. Дейвіс Норман. Європа. Історія. — К., 2000 Хамітов Н.В., Гармаш Л.Н., Крилова С.А.
28. Делез Жиль. Гваттарі Фелікс. Капіталізм і шизофренія.– Київ, 1996.
29. Джеймісон Ф. Постмодернізм, чи культурна логіка пізнього капіталізму.– К., 1991.
30. Драч Г. В. Історія мистецтв. – К., 2013.
31. Енциклопедія постмодернізму.– К.: Основи, 2003.– 503 с.
32. Етика і естетика: Навчальний посібник. За ред. Петрушенка В. Л. – Львів, 2011.
33. Історія світової культури. К., 1994.
34. Кучерюк Ю. Социальные функции искусства // Эстетика. К., 1991.
35. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібн. // Керівник авт. колективу Л.КЛевчук. Вид. 3-є, перероб. і доп. — К., 2000.
36. Історія філософії. Проблема людини та її меж. — К., 2000.
37. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму : підручник. – К. : Знання
38. Історія філософії: проблема людини : навч. посіб. / за ред. Н. В. Хамітова – К. : КНТ, Центр навчальної літератури, 2006. – 296 с.
39. Камінський А. Г. Основи естетики. Навчальний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2004.
40. Канарский А. С. Диалектика эстетического процесса. — Киев: «Просвіта» 2008
41. Кириленко Т.С. Вчинок краси // Філософія. – К., 1995.
42. Колеснікова О. В., Межова Н. Г., Святош Л. М. Естетична діяльність та сфери її виявлення. – Х., 1994.

43. Коцюбинська М. Х. Відтворення чи перетворення: до генезису метафоричного образу // Мої обрії: в 2 т. – К., 2004. – Т. 1.
44. Левчук Л. Психологія: історія, теорія, мистецька практика. — К.: Либідь, 2002.
45. Етика і естетика: Навчальний посібник. За ред. Петрушенка В. Л. – 269 Львів, 2011
46. Левчук Л. Т., Оніщенко О. І. Основи естетики. – К., 2000.
47. Левчук Л. Т., Панченко В. І., Оніщенко О. І., Кучерюк Д. Ю. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с.
48. Лисий Іван. Філософія і мистецька культура / Іван Лисий. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 368 с.
49. Лозовий В. О. Естетика: Навчальний посібник. – К., 2005
50. Лосев А. Ф. Проблема художественного стилю / А. Ф. Лосев. – Київ : «Collegium», 1994. – 288 с.
51. Макаренко Г. Г. Музика і філософія: Шопенгауер, Вагнер, Ніцше. – К.: Факт, 2004. – 152 с.
52. Маламура О. О. Оскар Уайльд: «Естетизм» в контексті романтичного проекту // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності / Зб. наук, праць (альманах). – К., 2000.
53. Ніцше Ф. Так сказав Заратустра. Жадоба влади / Пер. з нім.– Київ, 1994.
54. Ніцше Ф. Шопенгауер як вихователь // Ніцше Ф. Повне зібрання творів: Критично-наукове видання у 15 томах. Т.1. Народження трагедії; Невчасні міркування. Пер. з нім., Львів, 2004.
55. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання. – К., 2001.
56. Отич О.М. Мистецтво у розвитку індивідуальності педагога: історичний і методологічний аспекти: монографія / за наук. ред. І. А. Зязюна.– Чернівці: Зелена Буковина, 2008. – 455 с.
57. Роменець В. А. Психологія творчості. – К., 2001.

58. Опанасюк О. П. Художній образ: структурна феноменологія і типологія форм. – Дрогобич, 2004.
59. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat, 2019.
60. Панченко В. І. Мистецтво в контексті культури. – К., 1998.
61. Рассел Б. Історія західної філософії. Пер. з англ. – Київ, 1995.
62. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей / Ж. Рюс. – К. : Основи, 1998. – 669 с.
63. Вайнтруб І. Священні лики цивілізацій. — К., 2001.
64. Соболь О.М. Постмодерн і майбутнє філософії. - К., 1997
65. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. К. : НАКККіМ, 2012. 352 с.
66. Стоян С. П. Пошуки нових шляхів самовираження в сучасній неоміфологічній літературі //Людина в лабіринті перспектив. – К., 2004.
67. Сухова Н. М. Етика та естетика. Навчальний посібник. – Львів, 2005.
68. Татаркевич В. Історія шести понять / пер. з пол. – К., 2001.
69. Сучасне мистецтво: наук. зб. / Ін-т проблем сучас. мист-ва НАМ України. К.: Фенікс, 2010. Вип. VII. 368 с.
70. Семенко В. «Ситуація постмодерна» и деконструкция культуры: краткий очерк философии постмодернизма // Постмодерн: сайт о культуре и философии постмодерна URL: <http://postmodern.in.ua/?p=2187>
71. Татаркевич В. Історія шести понять / пер. з пол. – К., 2001.
72. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття. – К., 2001.
73. Трегубов К. Ю., Макуха О. В. Історія мистецтв: навч. пос. – Ч.1. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 151 с.
74. Лисий Іван. Філософія і мистецька культура / Іван Лисий. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 368 с.
75. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття / Л. Т. Левчук. – К.: Либідь, 1997. – 224 с.
76. Філософія : Від витоків до сьогодення : хрестоматія / за ред. Л. В. Губерського. – К. : Знання, 2009. – 622 с.

77. Яус Г. Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / з нім. пер. Роксоляна Свято, Петро Таращук. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011. 622 с.

9. Електронні ресурси

1. Електронний каталог наукової бібліотеки НАКККіМ Ресурс: http://library.nakkkim.edu.ua:8080/libr/TopicDescription?topic_id=438
2. Каталог посилань на ресурси Інтернет «Навчальні дисципліни» – Сайт http://library.vspu.edu.ua/html/posilan_disciplini.html
3. Каталог посилань на ресурси Інтернет «Навчальні дисципліни» – Сайт http://library.vspu.edu.ua/html/posilan_disciplini.htm
4. Постмодерн: сайт о культуре и философии постмодерна URL: <http://postmodern.in.ua/?p=2187>

Викладач

_____ Федорків О.П.